

Тема. Голос — музичний інструмент, дарований природою.

Мета: виховання в учнів емоційно-ціннісного ставлення до мистецтва та дійсності, розвиток мистецьких художніх інтересів, естетичних потреб; формування системи мистецької грамотності, яка відображає видову, жанрову, стильову специфіку і взаємодію мистецтв; розвиток умінь сприймання, інтерпретації та оцінювання творів мистецтва й художніх явищ; стимулювання здатності учнів до художньо-творчого самовираження в мистецькій діяльності, до здійснення мистецької комунікації; розвиток художніх мистецьких здібностей, креативного мислення, творчого потенціалу; формування потреби в естетизації середовища та готовності до участі в соціокультурному житті.

Хід уроку

Перегляд відеоуроку за посиланням <https://youtu.be/EEmrwd-taMc> .

1. Організаційний момент. Музичне вітання <https://youtu.be/onsKAJJmXT0> .

2. Актуалізація опорних знань.

- Що тебе найбільше зацікавило чи здивувало в новій інформації про музичне і танцювальне мистецтво народів Сходу?

- Що таке пентатоніка? Чи відповідає вона характерним східним мелодіям?

3. Мотивація навчальної діяльності. Повідомлення теми уроку.

4. Вивчення нового матеріалу.

Почуття і переживання людина може виявляти через спів. Музика, яка виконується голосом, називається **вокальною**. Вокальні твори зазвичай пишуть на віршовані тексти, але їх можна виконувати і без слів. Такий спів називають **вокалізом**.

Послухайте два музичні твори і спробуйте визначити де пісня виконується зі словами, а де вокаліз.

Прослухайте: Станіслав Людкевич. Сумна пісня (вокаліз у виконанні — Ольги Басистюк).

Прослухайте: Едуардо ді Капуа. O sole mio (у виконанні Лучано Паваротті).

Обговоріть.

Порівняй жіночий і чоловічий голоси. Схарактеризуй мелодії прослуханих творів. Поміркуй, чи потрібні слова, щоб передати глибину людських емоцій і переживань.

Слово вчителя

За висотою звучання співочі голоси поділяють на високі, середні та низькі. Серед чоловічих — **це тенор, баритон і бас**. Серед жіночих — **сопрано, мецо-сопрано і контральто**. Дитячі голоси поділяють на **альт та дискант**.

Розгляньте схему і пригадайте, на які типи поділяють співацькі голоси за висотою.

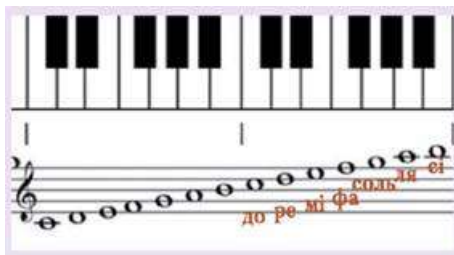

До портретної галереї

Соломія Крушельницька (1872-1952) — українська співачка (сопрано) і педагог народилася у селі Білявинці на Тернопільщині. З юних років почала співати у хорі, виступала в аматорських театрах. Закінчила Львівську консерваторію (1893) по класу співу і фортепіано з медаллю і відзнакою. Дебютувала на оперній сцені у Львові. Після стажування в Італії стала примадонною знаменитого Міланського театру «Ла Скала». Гастролювала з тріумфом країнами Європи, Південної Америки й Африки. За життя була визнана однією з найвидатніших оперних співачок світу. Її називали «незабутньою Аїдою» та «найчарівнішою Чіо-Чіо-сан», адже в цих складних партіях із оперних шедеврів Дж. Верді й Дж. Пуччіні вона створила неповторні образи, виявила акторське обдарування і неперевершену вокальну майстерність. В останні роки життя була професоркою Львівської консерваторії.

Музична грамота

Увесь музичний діапазон поділяється на октави.

Октавою (від лат. octo — «вісім») називають ділянку звукоряду, до якої входять всі сім відомих тобі ступенів: до, ре, мі, фа, соль, ля, сі (але від ДО до наступного ДО рахується вісім ступенів).

Ноти першої октави ти вивчав/вивчала у початкових класах, тому добре знаєш, де вони записуються на нотоносці. А тепер ознайомся, де записуються сім нот другої октави.

Вітас. «Опера № 2» (у виконанні Дімаша Кудайбергена)

<https://www.youtube.com/watch?v=ArBkqQh2pIg>.

Ендрю Ллойд Веббер. Арія Грізабели «Memory» («Пам'ять») із мюзиклу «Кішки»

<https://www.youtube.com/watch?v=2h9xnhk0VEA>.

Чи здивував тебе голос казахського співака Дімаша, що охоплює низький, середній і високий регістри? Схарактеризуй прослухану арію з мюзиклу й опиши емоції, які вона викликала.

Як і в образотворчому мистецтві, музичний твір має мелодійний і ритмічний малюнок. Мелодія, ніби лінія у малюнку, буває різною: хвилястою, ламаною, навіть орнаментально прикрашеною. Згадайте свою улюблену пісню та намалюйте її мелодію.

Фізкультхвилинка https://youtu.be/J_m9nebQ7ik .

Вокально-хорова робота.

Розспівування. Поспівка. <https://youtu.be/MksnqLiqAPc> .

Виконання пісні «Червона калина» https://youtu.be/uf_pDG31uPk.

5. Закріплення вивченого. Підсумок.

- Чим відрізняються словесна і музична інтонації?
- Поясни значення слів вокаліз, діапазон.
- Розкажи, які ти знаєш співочі голоси. Як вони розрізняються за висотою?

6. Домашнє завдання. Вивчити пісню «Червона калина» Н.Май та намалювати малюнок до пісні. Надішли свою роботу на платформу HUMAN або на електронну адресу вчителя ndubacinskaa1@gmail.com. Бажаю успіхів!

Рефлексія